

[SCHOLENPROTOCOL]

Draaiboek en engagementsverklaring

Inhoud

[Wat is het scholenprotocol?]	2
[Wie is wie?]	3
[Welke incidenten kan je melden?]	4
[Enkele vuistregels]	5
[Wat gebeurt er met de melding?]	7
[Wat gebeurt er met de jongere?]	9
[Welke feedback krijgt de school?]	11
[Veelgestelde vragen - FAQ]	12
Engagementsverklaring	14
Ondertekening	15
[BIJLAGE 1 : Contactgegevens]	16

[Wat is het scholenprotocol?]

Het scholenprotocol is een samenwerkingsovereenkomst tussen de sectie jeugd en gezin van het parket Antwerpen, afdeling Turnhout, de lokale politiezone Geel-Laakdal-Meerhout en de protocolscholen, waar scholen beroep op kunnen doen wanneer er zich in de (omgeving van de) scholen 'als misdrijf omschreven feiten' voordoen.

Het scholenprotocol streeft naar een integrale aanpak om een veilige school en schoolomgeving te creëren en normoverschrijdend gedrag in en rond scholen efficiënt aan te pakken en op te volgen.

Het scholenprotocol creëert de mogelijkheid voor scholen om 'als misdrijf omschreven feiten' rechtstreeks te melden aan de politie en het jeugdparket. Het kan gaan om incidenten die plaatsvinden in de school, in de omgeving van de school of tijdens schooluitstappen. Scholen melden via de politie, die op haar beurt de communicatie naar het jeugdparket verzorgt. Het parket geeft steeds feedback aan de school over de eindbeslissing. De jeugdmagistraat "scholen" en de parketcriminoloog / casemanager bevorderen als centraal aanspreekpunt een vlotte samenwerking.

Enkel meldingen die behoren tot het werkingsgebied van het scholenprotocol worden verder opgevolgd. Indien er geen opvolging kan worden geboden door het scholenprotocol, wordt er een advies meegegeven aan de school of wordt er doorverwezen naar de gepaste hulpverlening.

[Wie is wie?]

De scholen

Dit protocol heeft betrekking op de middelbare scholen op het grondgebied van de politiezone Geel-Laakdal-Meerhout.

Lokale politiezone Geel-Laakdal-Meerhout

In het kader van het scholenprotocol bestaat er een rechtstreekse samenwerking met de dienst Jeugd en Gezin. De meest actuele gegevens zijn terug te vinden in de bijlage.

Parket Antwerpen, Afdeling Turnhout : Sectie jeugd en gezin

De sectie jeugd en gezin van het parket Antwerpen, afdeling Turnhout is verantwoordelijk voor het onderzoek, de opvolging en de beslissingen rond MOF-feiten (als misdrijf omschreven feiten) en VOS situaties (verontrustende opvoedingssituaties).

De parketmagistraat (of procureur des Konings) stuurt tevens de politie aan voor gerechtelijke opdrachten voor verder onderzoek. Zo ook onderzoeken die worden uitgevoerd in het kader van het scholenprotocol.

Binnen de sectie jeugd en gezin worden de protocoldossiers toegewezen aan de jeugdmagistraat “scholen” die hierin ondersteund wordt door de parketcriminologen. De jeugdmagistraat “scholen” treedt op als coördinator en neemt de beleidsmatige kwesties rond het scholenprotocol en de opvolging ervan, op.

De parketcriminologen voeren de rol van casemanager uit op dossierniveau. Dit wil zeggen dat de parketcriminoloog de dossiers analyseert, de jeugdmagistraat adviseert en indien nodig de jongere uitnodigt voor een gesprek. Hij / zij werkt desgevallend een hulpverleningstraject op maat uit.

[Welke incidenten kan je melden?]

De kernopdracht van het scholenprotocol is de **veiligheid in en rond de school**.

Indien je twijfelt over de mogelijkheid om bepaalde feiten te melden via het scholenprotocol, kan je steeds contact opnemen met het aanspreekpunt bij de politie of bij het parket. Voor feiten die niet tot het scholenprotocol behoren, kan je een klassieke aangifte doen bij de lokale politie. Alle verontrustende situaties (VOS) kan je melden bij het CLB.

Voorbeelden van te melden feiten (niet limitatief)¹ :

- | Ernstige slagen en verwondingen
- | Zedenfeiten
- | Bedreigingen – mondeling, of schriftelijk, of met gebaren
- | Afpersing
- | Verboden wapendracht

- | Diefstal – met braak, geweld, of door afpersing, of met de school als slachtoffer
- | Vernieling van goederen
- | Opzettelijke brandstichting

- | Drugs – aanwijzingen of vermoeden van dealen
- | Drugs – gebruik of bezit op school

Zachte informatie met betrekking tot hogervermelde als misdrijf omschreven feiten kan eveneens aan de politie gemeld worden via het meldingsformulier, in te vullen op de website van de Politiezone Geel-Laakdal-Meerhout.

Deze extra meldingsmogelijkheid moet de totstandkoming van jongerenbendes, die hun activiteiten ontplooiën rond verschillende scholen, voorkomen².

Een voorbeeld van zachte informatie³ kan zijn :

In de wandelgangen wordt opgevangen dat een dispuut op later tijdstip buiten de school zal worden uitgevochten.

De relevantie van de informatie wordt op politieel niveau geëvalueerd en desgevallend teruggekoppeld aan het parket middels proces – verbaal.

¹ Bepaalde feiten kunnen ook via digitale kanalen gepleegd worden.

² Overlast in of rondom de school die zich nog niet meteen veruitwendigt in zichtbare misdrijven maar waar er sprake is van een nieuw fenomeen dat de nodige aandacht en opvolging verdient van alle betrokken partijen, kan via het meldingsformulier onder de aandacht gebracht worden. Zelfs als deze fenomenen nog niet aan concrete personen gelinkt kunnen worden.

³ Zachte informatie is informatie met een onzekere betrouwbaarheid en leunt aan bij de informatie die men verneemt 'van horen zeggen'.

[Enkele vuistregels]

Om het scholenprotocol zo efficiënt mogelijk te laten werken, kan je hieronder enkele vuistregels terugvinden.

- | Elke school duidt een **vaste contactpersoon** aan die het aanspreekpunt is voor het scholenprotocol. Wijzigingen dienen onmiddellijk te worden overgemaakt aan het aanspreekpunt bij de politie en aan de parketcriminoloog binnen de sectie jeugd en gezin.
- | Strafbare feiten dienen steeds aan de politie gemeld te worden. De school dient bijkomstig ook zijn eigen netwerk aan te spreken in het kader van preventie of remediëring van deze feiten.
- | Als school zal je in de mate van het mogelijke alle stappen zetten om een **definitieve uitsluiting te vermijden**.
- | Wanneer een school een protocolmelding indient, informeert zij eveneens het **CLB** over het incident.
- | Indien een **dringende interventie** door politie noodzakelijk is, contacteert de school het **noodnummer 112**. De school zal tevens een meldingsformulier opstellen. Voorbeelden zijn te vinden op pagina 6.
- | Een heterdaadsituatie noodzaakt een dringende tussenkomst van de politie. In geval van vluchtgevaar mag de school de nodige maatregelen nemen om de vlucht te voorkomen. In dergelijk geval start de juridische vrijheidsbeneming op dat ogenblik, ongeacht het tijdstip van effectieve tussenkomst van de politie.

VOORBEELDEN VAN EEN GOEDE OMSCHRIJVING

Voorbeeld 1

Op DD/MM/JJJJ verneemt de school dat een minderjarige student voor en na schooltijd cannabis verkoopt op het pleintje nabij de school.

Voorbeeld 2

Leerling X intimideert, bedreigt en perst andere leerlingen van de school af. Leerlingen van de school getuigen dat leerling X hierbij ook fysiek geweld gebruikt, maar geen enkele medewerker van onze school heeft dit zelf al kunnen vaststellen.

VOORBEELDEN DRINGENDE POLITIEHULP

Voorbeeld 1

Een leerkracht heeft het geld van de leerlingen voor een schooluitstap verzameld. Tijdens een welbepaald lesuur wordt deze som gestolen uit de jas van de leerkracht. Na eliminatie blijven vijf verdachte leerlingen over. Een aantal klasgenoten duiden eenzelfde verdachte als dader aan.

Voorbeeld 2

Na de lessen ontstaat er een samenschooling en zelfs een zware vechtpartij. De politie wordt erbij gehaald via het noodnummer 101 en die kan het gevecht beëindigen. De politie stelt een proces verbaal op en maakt dit voor de minderjarigen over aan de sectie jeugd en gezin, parket Antwerpen, afdeling Turnhout.

[Wat gebeurt er met de melding?]

De school kan het meldingsformulier invullen op de website van de Politiezone Geel-Laakdal-Meerhout. We vragen uitdrukkelijk dat de school zelf het CLB informeert betreffende het incident en daarover transparant communiceert aan de jongere.

Het aanspreekpunt bij de politie maakt een eerste inschatting omtrent de melding. Betreft het informatie relevant voor de beeldvorming of gaat het om effectieve feiten? Bij misdrijf omschreven feiten stelt de politie aanvankelijk proces – verbaal op en maakt deze, samen met de melding, aan het parket over. De melding zelf maakt geen deel uit van het proces-verbaal.

De parketcriminoloog gaat vervolgens met de jeugdmagistraat “scholen” aan de slag, waarna een daadwerkelijk onderzoek gestart wordt.

De school en het CLB ontvangen op dat moment een ontvangstbevestiging van de melding. Voornaamste doelstelling is het incident in kaart brengen en achterhalen wie verantwoordelijk is voor de feiten. Belangrijke maatstaf hierbij is het vermoeden van onschuld. Een onderzoek wordt dus à charge (bewijzen waarom iemand verantwoordelijk is voor de feiten) en à decharge (bewijzen dat iemand juist niet verantwoordelijk is voor de feiten) gevoerd. De parketmagistraat voert zijn onderzoek met behulp van de politie. De politie is hierin de ogen en oren van het parket.

Een onderzoek kan volgende aspecten omhelzen, afhankelijk van de ernst en complexiteit van de feiten:

- | (Her)verhoren van verdachten, slachtoffers, getuigen en relevante derden.
- | Confrontatieverhoren
- | Telefonie-onderzoeken
- | Huiszoekingen
- | Analyse van beelden
- | ...

Volgende punten moeten zeker mee in rekening worden gebracht:

- | In het geval van een heterdaadsituatie⁴ is het belangrijk dat de politie snel wordt verwittigd (112). De wet voorziet immers dat in zo’n geval de politie een ruimere bevoegdheid krijgt en zij moet de kans krijgen deze bevoegdheden (arrestatie, huiszoeking,...) uit te putten.
- | Een grondig onderzoek vergt heel wat tijd, en kan dus meerdere maanden in beslag nemen.

⁴ Wanneer een misdrijf bezig is of net is gepleegd, spreken we van een op **heterdaad** ontdekt misdrijf. Het strafbaar feit of de misdaad wordt dus ontdekt op het moment zelf of direct erna. Met "direct erna" bedoelen we kort na de feiten, met een maximum van enkele uren.

| De duur is afhankelijk van zowel de capaciteit van de diensten zelf, als de elementen die in het onderzoek naar voor komen (veelvuldige verhoren, personen kunnen niet worden aangetroffen,...).

[Wat gebeurt er met de jongere?]

Het casemanagement door de parketcriminoloog richt zich op feiten die worden afgehandeld op parketniveau. Wanneer voor de gemelde feiten de Jeugdrechter gevorderd wordt, volgt de parketcriminoloog de jongere niet verder op. De school krijgt hierover feedback van het parket.

Enkel MOF feiten worden opgenomen binnen het scholenprotocol. Bij VOS feiten wordt gevraagd om dit op te nemen met het CLB van de school.

Jongeren die een MOF feit plegen, maar reeds onder toezicht staan van de Jeugdrechtbank, worden niet opgenomen binnen het casemanagement door de parketcriminoloog aangezien zij reeds worden opgevolgd door de consulenten. De school krijgt in dit geval feedback van het parket en krijgt ook de contactgegevens van de consulent.

Jongeren die een MOF feit plegen en nog niet onder toezicht staan van de Jeugdrechtbank worden opgenomen binnen het casemanagement. Het casemanagement start met een dossieropbouw met de hulpverleningspartners waarin het huidige traject van de jongere in kaart wordt gebracht. Deze dossieropbouw gebeurt in afwachting van het opsporingsonderzoek.

Om aan dossieropbouw te kunnen doen, is het belangrijk om de informatie, die het CLB heeft en die helpend kan zijn in het traject dat voor de jongere uitgestippeld wordt, te delen. Om deze informatie-uitwisseling mogelijk te maken, zal de jongere op verschillende momenten actief bevraagd kunnen worden naar zijn/haar instemming om de relevante informatie te delen. Zo zal het CLB wanneer dit tussenkomt in een aangemeld dossier, de jongere zelf actief bevragen en het resultaat hiervan aan het parket overmaken. Indien de instemming van de jongere nog niet bekomen werd via het CLB, wordt de jongere, ter gelegenheid van de oproeping op het jeugdparket in het bijzijn van de jeugdadvoocaat, geïnformeerd over het belang van de informatie-uitwisseling met het CLB bij het uitstippelen van diens traject en wordt diens instemming of diens weigering genoteerd in het parketverslag. Indien de parketcriminoloog instemming van de jongere verkrijgt, communiceert het parket dit met het CLB.

Wanneer het opsporingsonderzoek is afgerond wordt de jongere, indien wenselijk, opgenomen binnen casemanagement. De school ontvangt hiervan tussentijdse feedback. De jongere kan worden uitgenodigd voor een gesprek met de parketcriminoloog op het jeugdparket. De parketcriminoloog be vraagt tijdens het gesprek de thuissituatie, de schoolloopbaan en de vrijetijdsbesteding. Wanneer er hierbij bezorgdheden aan het licht komen, wordt de dossieropbouw verder uitgewerkt met het CLB of andere hulpverleningspartners. De parketcriminoloog initieert hierbij het hulpverleningstraject of stuurt bij waar nodig.

De parketcriminoloog volgt het verloop van het hulpverleningstraject verder op. Indien het hulpverleningstraject positief verloopt, wordt de melding afgesloten en krijgt de school feedback over de eindbeslissing. Indien het hulpverleningstraject negatief verloopt (de

hulpverlening is niet toereikend of de jongere werkt niet mee), wordt de jongere opnieuw uitgenodigd voor een gesprek met de parketcriminoloog of gaat de parketcriminoloog in overleg met de hulpverleningspartners om het traject bij te sturen. Als nadien het traject positief verloopt, wordt ook hier de melding afgesloten en krijgt de school feedback over de eindbeslissing.

[Welke feedback krijgt de school?]

Wanneer de parketmagistraat het onderzoek heeft afgerond én het casemanagement volledig is doorlopen, neemt de parketmagistraat een eindbeslissing over het dossier. Deze eindbeslissing wordt steeds meegedeeld aan de school, het CLB en de politie.

Omwille van privacy redenen en het geheim van het onderzoek, kan enkel deze eindbeslissing als feedback worden meegedeeld aan de school.

De feedback die aan de school zal worden teruggekoppeld kan de volgende zijn:

- Het dossier werd geseponeerd gezien het incident geen misdrijf betreft volgens het strafwetboek. (noot: sepot heeft geen verdere gevolgen voor de betrokkene)
- Het dossier werd geseponeerd omwille van het gebrek aan voldoende bewijzen.
- Het dossier werd geseponeerd omwille van opportuniteitsredenen : beperkte maatschappelijke weerslag, regularisatie van de feitelijke toestand, het slachtoffer werd vergoed, of het nadeel is gering, het verstrijken van een redelijke termijn tot vervolging, geen voorgaande feiten gepleegd, toevallige feiten,...
- Het dossier werd geseponeerd, nadat er een maatregel op parketniveau werd opgelegd in toepassing van het decreet jeugddelinquentie : herinnering aan de wet (vermanend gesprek of waarschuwingsbrief), het positief project, naleven van opgelegde voorwaarden, herstelbemiddeling.
- Voor de jongere werd voor de gemelde feiten een vordering bij de Jeugdrechter genomen. De feiten zullen niet opgevolgd worden in het kader van het casemanagement 'scholenprotocol'.
- De jongere stond reeds onder toezicht van de Jeugdrechtbank. Voor de gemelde feiten werd een bijkomende vordering genomen. De feiten zullen niet worden opgenomen in het kader van het casemanagement 'scholenprotocol'.
- Het dossier werd rechtstreeks gedagvaard voor de Jeugdrechtbank. Bij voorbeeld omwille van de ernst van de feiten en/of omdat het voorgestelde traject niet naar behoren werd nageleefd en een ernstig signaal lijkt nog aan de orde)

Wanneer de parketmagistraat een dossier seponeert, wil dit niet zeggen dat er niets werd ondernomen naar de betrokkene toe. Wanneer de parketmagistraat toepassing maakt van de mogelijkheden voorzien in het nieuwe decreet jeugddelinquentie (voorwaarden, positief project, herinnering aan de wet, herstelbemiddeling), wordt het dossier pas geseponeerd nadat de maatregelen op parketniveau positief werden afgesloten. Het jeugddelinquentiedecreet voorziet een periode van zes maanden om het positief project of de voorwaarden te volbrengen, nadat het opsporingsonderzoek werd afgerond.

Wanneer een sepot of een aanbod vanuit het jeugdparket niet voldoende is om de jongere opnieuw op het rechte pad te krijgen of wanneer de feiten dusdanig ernstig zijn, kan het jeugdparket de jeugdrechter vorderen voor het nemen van maatregelen. Deze beslissingen worden opgelegd aan de jongeren en waar nodig, aan zijn/haar gezin. Vanaf dat ogenblik staat de jongere onder toezicht van de jeugdrechtbank. De jeugdrechter kan tevens aan de sociale dienst van de jeugdrechtbank de opdracht geven om de jongere en het gezin verder op te volgen.

[Veelgestelde vragen - FAQ]

Kan ik meerderjarigen aanmelden?

Meerderjarigen kan je aanmelden, maar worden niet opgenomen binnen het casemanagement. Meerderjarige verdachten worden behandeld volgens het volwassenenstrafrecht.

Vanaf welke leeftijd kan ik melden?

Het scholenprotocol richt zich op jongeren uit het secundair onderwijs. Daarenboven kan het jeugdparket pas optreden bij MOF-feiten die worden gepleegd door jongeren vanaf 12 jaar.

Een grondige opvolging van de betrokkene via het casemanagement kan bijgevolg enkel tussen de leeftijd van 12 jaar en 18 jaar. Feiten gepleegd door <12 jarigen dienen hierdoor als VOS dossier te worden behandeld en moeten dus bijgevolg overgemaakt worden aan het CLB.

Ik heb nieuwe informatie over een melding die ik reeds heb gemaakt. Wat doe ik met deze nieuwe informatie?

Bijkomende informatie wordt overgemaakt aan het vaste aanspreekpunt bij de politie. De contactgegevens zijn vermeld in de bijlage aan dit document.

De politie wil een leerling ophalen op school. Hoe gaat dit in zijn werk?

Wanneer het noodzakelijk is dat de politie de jongere op school ophaalt, dienen de volgende richtlijnen in acht genomen te worden genomen.

- *De noodzaak tot het uit de school halen van een leerling moet restrictief geïnterpreteerd worden. De voorkeur gaat steeds uit naar een uitnodiging voor verhoor. Bij het niet ingaan op de uitnodiging of in het belang van het onderzoek kan een leerling uit de school worden gehaald.*
- *De politie contacteert de school en gaat na of de jongere aanwezig is (tenzij hoogdringendheid).*
- *Bij voorkeur gaat de politie in burgerkledij en met een burgervoertuig naar school (kan op expliciete vraag van de school juist wel in uniform).*
- *De inspecteurs melden zich aan op het secretariaat van de school voor legitimatie. Zij bieden zich bij voorkeur aan in burgerkleding, behoudens een dringende tussenkomst door een interventieploeg. De verplaatsing zal maximaal te voet of met anoniem voertuig gebeuren.*
- *Een medewerker van de school (directeur, leerkracht, zorgcoördinator,...) haalt de leerling uit de klas. In zeer uitzonderlijke gevallen (vluchtgevaar) kan de politie de leerling zelf uit de klas halen.*
- *De politie contacteert de ouders zo vlug mogelijk met de mededeling dat zij de jongere op school hebben opgehaald voor onderzoek.*
- *Wanneer de jongere na het verhoor terug naar school mag, wordt hij/zij door de politie op school afgezet.*

- *In geval de minderjarige wordt gearresteerd, zal de politie dit melden aan de directeur. Het parket zal de school informeren volgens de richtlijnen op pagina 9 van dit draaiboek.*

ENGAGEMENTSVERKLARING

Het scholenprotocol installeert een effectieve samenwerking tussen secundaire scholen in de politiezone Geel-Laakdal-Meerhout, de lokale politie Geel- Laakdal-Meerhout en het parket Antwerpen, afdeling Turnhout.

Het scholenprotocol heeft tot doel erover te waken dat de school en haar directe omgeving, een veilige omgeving vormen en blijven voor alle betrokkenen.

Principieel engageert de school zich ertoe delicten die de veiligheid van de school, de leerlingen, het personeel of de buurt in het gedrang brengen, te melden volgens de afspraken die omschreven zijn huidig draaiboek. Het parket en de politie verbinden zich ertoe de melding op een redelijke termijn te behandelen. Het parket zal de school ook feedback geven over de eindbeslissing, die in elk gemeld dossier genomen is.

Concrete engagementen :

- De school vult het meldingsformulier in en brengt het CLB hiervan op de hoogte.
- De melding wordt bezorgd aan het aanspreekpunt bij de lokale politie, dat desgevallend een aanvankelijk proces – verbaal opstelt en beide documenten overmaakt aan het parket.
- De jeugdmagistraat “scholenprotocol” en de parketcriminoloog nemen het dossier op en beslissen over het verder onderzoek. De politie voert de opdrachten van het parket uit en licht de school in, wanneer zij tussenkomsten in het kader van het scholenprotocol dient uit te voeren in, of in de onmiddellijke omgeving van, de school. Er wordt getracht om zoveel mogelijk rekening te houden met de schoolse leefomgeving.
- Wanneer de jeugdmagistraat “scholenprotocol” een eindbeslissing neemt, wordt deze via de parketcriminoloog aan de school, de politie en het CLB ter kennis gebracht.
- De parketcriminoloog en de contactpersoon bij de politiezone zijn beschikbaar voor vragen vanuit de school inzake de toepassing van de afspraken in het draaiboek.
- De partners engageren zich om de werking van het scholenprotocol jaarlijks te evalueren en desgevallend in overleg bij te sturen.

Ondertekening

Te Geel, op 11 maart 2022

Danny Van der Veken
Coördinerend directeur KOGKA

An Pijnaerts
Directeur GO!Geel

Jo Versweyveld
Wvd directeur BuSO Oosterlo

Patti Broeckx
Eerste substituut procureur des Konings
Parket Antwerpen, afdeling Turnhout

Dirk Van Aerschot
Korpschef Politiezone Geel-Laakdal-Meerhout